

Financováno
Evropskou unií

Krátké shrnutí projektu DÍTĚ MEZI RODNOU A PARAGRAFY

Projektem jsme chtěli reagovat na novelu zákona o sociálně právní ochraně dětí (ZSPOD) č. 363/2021, která **od 1.1.2025, neumožňuje umístit dítě v raném věku jinam než do pěstounské péče na přechodnou dobu (PPPD)**, tzn. nejdéle na 12 měsíců, nemohou-li se o něj postarat jeho rodiče nebo širší rodina. Jde o časově omezený nástroj SPOD a věříme, že je potřeba tuto dobu efektivně využít v zájmu dítěte.

Po odebrání dítěte z rodiny a jeho svěřením do PPPD mají pěstouni na přechodnou dobu dle zákona SPOD podporu od doprovázející organizace (DpO). Získají-li rodiče podporu, aby se mohlo jejich dítě/děti vrátit bezpečně do jejich péče, záleží na individuálním posouzení ze strany OSPOD.

Jako poskytovatel sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi jsme chtěli podrobněji zjistit, co pro efektivní podporu rodiče potřebují (KA1) a co je vše potřeba pro řešení situace dítěte udělat na úrovni odborných institucí zaměřených na oblast SPOD (aktéři). Chtěli jsme vysledovat, kolik aktérů je v jeden moment s rodiči a jejich dětmi v PPPD pracovní v kontaktu, co jednotliví aktéři potřebují, aby se fakticky posílila týmová spolupráce (KA2), aby PPPD nebyla institutem, ze kterého se děti mohou vracet domů bez individuálního posouzení udržitelnosti změn v rodině, nebo aby dítě neztratilo v systému SPOD své rodiče/kořeny. Znat své rodiče a své kořeny je pro rozvoj potenciálu každé osobnosti důležitou potřebou.

Proto jsme již v inkubační fázi přistupovali k řešení multidisciplinárně. Projekt byl postaven na human centred designu. Prošli jsme fázemi – naslouchej, tvoř, testuj a vstoupili jsme do fáze realizuj.

V rámci fáze naslouchání jsme se prostřednictvím rozhovoru dozvěděli více o autentických potřebách cílové skupiny rodičů a relevantních aktérů (OSPOD, DpO, pěstouni na PPPD) a bariérách ve vzájemné spolupráci/komunikaci. Na základě zjištění z této fáze jsme vytvořili:

- Model služeb poskytovaných rodičům ohrožených dětí (KA1), které jsou svěřeny do pěstounské péče na přechodnou dobu. Zpětná vazba z testování: **„I rodiče, kteří selhali, potěší, když jim někdo nabídne pomoc...“** „**Sami bez podpory bychom se v tom utopili.**“ (rodiče dětí svěřených do PPPD).
- Modelu multidisciplinární spolupráce (KA2) všech zapojených aktérů. Zpětná vazba z testování: **„Je dobře, že Vás rodiče mají.“** „**Bez Vás bychom tu práci nemohli zvládnout.**“ (pracovníci DpO).

Do pilotního projektu bylo postupně zapojeno 10 rodin s 12 dětmi v PPPD, se kterými pracovalo 65 odborníků, aktérů systému SPOD/sociálních služeb. Tj. průměrně 6,5 aktéra na 1 rodinu s dítětem v PPPD. Aktéři vždy tvořili úzký a terciální tým okolo rodičů dítěte v PPPD (KA2).

Ka2 je inspirací, co potřebují aktéři SPOD pro vytvoření týmu pro dítě, ve které je každý respektován ve své roli, a nastavili si respektující komunikaci pro dobrou spolupráci, aby mohli společně sledovat nejlepší zájem dítěte.

Z projektu si odnášíme oba modely, které plánujeme dále rozšiřovat, upravovat a testovat v praxi na úrovni kraje.

Oba modely podporují týmovou spolupráci, která v zájmu dítěte v PPPD zprostředkovává jeho rodičům pomoc bezprostředně poté, co o dítě přijdou, podpoří je, aby s ním udrželi kontakt a získali náhled na nutnost eliminovat ve svých životech to, co bezprostředně jejich dítě ohrožovalo. Zároveň dostanou možnost v komunikaci s OSPODdem, pěstouny a doprovázejícími organizacemi tak, aby začalo co nejdříve je to možné bezpečné setkávání dětí s rodiči a rodiče měli strukturovaný čas pro odstraňování důvodů, které k PPPD vedly.